

Ministerie van Financiën
T.a.v. mevrouw drs. M.R. Leijten
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Datum
20 maart 2014

Geachte mevrouw Leijten,

Middels deze brief informeer ik u namens de directie van De Nederlandsche Bank, over de kosten die DNB in 2014 verwacht te maken voor het uitvoeren van de Comprehensive Assessment (CA) in het kader van de invoering van het Europese banktoezicht, of wel het Single Supervisory Mechanism (SSM). Deze kosten als gevolg van de totstandkoming van de bankenunie komen voort uit de noodzakelijke stap om het toezicht in Europa te versterken. Het onderzoek zal belangrijke inzichten bieden in de soliditeit van het bankwezen in Europa en daarmee een essentiële bijdrage leveren aan het verdere herstel van vertrouwen en stabiliteit in de financiële sector.

Het doel van de SSM CA is het verbeteren van de kwaliteit van informatie omtrent de gezondheid van banken, het waarborgen van gezonde balansen bij banken en het bouwen aan het vertrouwen in de bankensector. De SSM CA bestaat uit een Asset Quality Review (AQR), een stresstest en een risicoanalyse. De AQR bestaat zelf ook uit 3 fases waarbij de 2de fase – het balansonderzoek - het meest intensief is. Fase 2 is gestart in februari jl. en zal op 1 augustus 2014 worden afgerond. De volledige CA moet voor de start van de Europese bankenunie op 4 november 2014 zijn afgerond.

De ECB is eindverantwoordelijk voor het uitvoeren van de SSM CA en bepaalt de methodologie en reikwijdte van het onderzoek. De werkzaamheden worden echter grotendeels uitgevoerd en bekostigd door de nationale toezichthouders. De ECB schrijft voor dat de nationale toezichthouders, mede in het kader van kwaliteitsbewaking, onafhankelijke externe ondersteuning gebruiken bij de SSM CA. Deze externe ondersteuning is bovendien nodig omdat DNB niet over voldoende interne capaciteit beschikt voor een dergelijk arbeidsintensief, specialistisch en complex project. De kosten die DNB voor de SSM CA maakt zullen op basis van de Wet bekostiging financieel toezicht worden doorbelast aan de betrokken Nederlandse financiële instellingen.

De meest recente raming van de extra kosten die DNB moet maken voor de uitvoering van de SSM CA komt uit op minimaal EUR 34,5 en maximaal EUR 47,6 miljoen (exclusief onzekerheidsmarge en inzet van eigen medewerkers). Inclusief onzekerheidsmarge en de inzet van eigen medewerkers komen de kosten uit op maximaal EUR 62 miljoen. Deze raming is gebaseerd op de uitkomsten van de 1ste fase van de AQR, waarin de definitieve portfolio's zijn geselecteerd en goedgekeurd door de ECB.

De raming is als volgt opgebouwd:

	Raming (EUR miljoen)	
	Minimum	Maximum
AQR:		
Fase 1 Portfolioselectie	0,4	0,4
Fase 2 Uitvoering:	28,7	38,7
• <i>Banking book & trading book review</i>	12,8	14,2
• <i>Credit file review</i>	10,5	16,5
• <i>Taxaties</i>	3,6	5,2
• <i>Quality review</i>	1,0	1,8
• <i>Overige ondersteuning</i>	0,7	1,1
Fase 3 Conclusie en rapportage	0,5	1,8
AQR	29,6	40,9
Stresstest	0	1,2
Risico analyse	0	0
Projectmanagement ondersteuning	4,8	5,4
Totale out-of-pocket kosten (excl onzekerheidsmarge)	34,5	47,6
Onzekerheidsmarge	3,4	9,6
Out-of-pocket kosten incl. onzekerheidsmarge	37,9	57,1
Inzet personeel DNB (uit lopende begroting)	4,6	4,6
Totale projectkosten	42,5	61,7

Het verschil tussen de minimale en de maximale raming voor de out-of-pocket kosten hangt samen met de onzekerheden die nog in het project zitten, waardoor de reikwijdte en daarmee de kosten aanzienlijk kunnen worden beïnvloed. Zo is het definitieve aantal credit files dat onderzocht moet worden in de AQR op dit moment niet exact te bepalen, in de raming is rekening gehouden met het maximum aantal files zoals door de ECB is bevestigd. Verder zitten er nog onzekerheden in het aantal uit te voeren taxaties voor onderpand (nog nader te bepalen door de ECB), de reikwijdte van het onderzoek van de trading books en de finalisering van afspraken met andere nationale toezichthouders over verdeling van "home-host" werkzaamheden.

In de onzekerheidsmarge wordt rekening gehouden met onvoorziene kosten. Deze kunnen ontstaan doordat de duur, scope en/of methodologie van het onderzoek afwijkt van hetgeen bekend was op het moment van inhuur. Dit wordt veroorzaakt omdat ten tijde van de aanbesteding de reikwijdte van het project en de voorgeschreven methodologie nog niet volledig

door de ECB was vastgesteld. Rekening houdend met deze onvoorziene kosten is een onzekerheidsmarge van minimaal 10% en maximaal 20% opgenomen in de totale projectkosten.

Binnen dit kader, heeft DNB diverse maatregelen genomen om de voorziene projectkosten te beheersen:

- In overleg met de ECB is het maximale aantal portefeuilles en credit files dat moet worden onderzocht gereduceerd (verkleining scope), waarbij is geborgd dat het onderzoek voldoende zekerheden biedt.
- Om de kosten van de uitvoering van de AQR te beheersen, is de aanbesteding van externe capaciteit gedaan op basis van een vaste prijs per activiteit. Ook zijn er strikte afspraken in de contracten opgenomen over de verrekening van meer/minder werk.
- Een externe projectcontroller is aangetrokken voor de financiële bewaking van het project.
- DNB heeft erop gestuurd om zoveel mogelijk eigen medewerkers in te zetten. De ruimte die hiervoor beschikbaar is, wordt bepaald door de keuzes die moeten worden gemaakt in de reguliere werkzaamheden van DNB en de specialistische kennis die op bepaalde onderdelen nodig is. De (interne) kosten van de inzet van eigen personeel worden geraamd op EUR 4,6 miljoen.

DNB heeft getracht de raming van de kosten te vergelijken met de kosten die nationale toezichthouders in andere landen voor de SSM CA verwachten te maken. Deze vergelijking blijkt heel lastig te maken te zijn, omdat landen terughoudend zijn met het delen van deze informatie en de informatie vaak lastig te vergelijken is, onder andere door verschillen in scope van het project, inzet van eigen mensen en definitieverschillen van kosten (sommige landen laten banken direct voor de kosten betalen en nemen dit dan niet op als externe kosten van het project). Uit de informatie die DNB wel heeft kunnen verzamelen, trekt DNB de conclusie dat de geschatte kosten van DNB relatief vergelijkbaar zijn met de kosten in enkele andere landen met significante bankensectoren.

DNB zal de realisatie van de kosten voortdurend monitoren. Op het moment dat de realisatie van de kosten afwijkt van de gepresenteerde raming zal de minister hiervan op de hoogte worden gesteld.

Hoogachtend,

